

MIKKO MATTLAR

OLLI
AHVENLAHTI,
PIANO

DOCENDO

MIKKO MATTLAR

OLLI
AHVENLAHTI,
PIANO

DOCENDO

Kirjaa ovat tukeneet taloudellisesti Suomen Kulttuurirahasto, Suomen tietokirjailijat, Taiteen edistämiskeskus ja Journalistisen kulttuurin edistämissäätiö JOKES.

Copyright © Mikko Mattlar ja Docendo 2023
Docendo on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä.

Kansi ja ulkoasu: Jarkko Lemetyinen / Katse Design

Kustantaja:
Docendo, Jyväskylä

puh. 044 7270 250
info@docendo.fi
www.docendo.fi

ISBN 978-952-382-573-4
Painettu EU:ssa.

S I S Ä L L Y S

Esipuhe	6
1. Andrejefista Ahvenlahdeksi.....	9
2. Jazz alkaa viedä.....	67
3. Harrastus vaihtuu ammatiksi	107
4. Palkittu nuori jazzmuusikko	149
5. Televisiosta tuttu pianisti	211
6. Loirin kanssa lavalla ja ruudussa	273
7. Yleisradion kapellimestari	335
8. Paluu perusasioiden äärelle	403
Kiitokset.....	450
Lähteet	453
Henkilöhakemisto.....	455

E S I P U H E

Keskustelin Olli Ahvenlahden kanssa elämäkerran tekemisestä ensimmäistä kertaa keväällä 2019. Olin haastatellut häntä muutamaan otteeseen eri yhteyksissä, todennut hänen muistissaan olevien tarinoiden ja tapahtumien valtavan määrän ja huomannut, ettei hänestä ollut tehty kirjaa. Koska Olli on ollut niin keskeisesti mukana suomalaisen modernin jazzin vaiheissa ja samalla toiminut televisio- ja levy-yhtiömaailmassa vuosikymmenien ajan, hänen muistojensa dokumentointi tuntui tärkeältä.

Olli kiinnostui elämäkertaehdotuksesta, joten aloimme suunnitella projektia. Kun kirjan rahoitus- ja kustantajakuviot varmistuivat alkuvuodesta 2022, ryhdyimme töihin tosissamme. Seuraavan puolentoista vuoden aikana kertyi yli 50 tuntia haastattelumateriaalia, ja sen pohjalta syntyi tämä elämäkerta. Haastatteluja tehtiin jonkin verran Ollin työhuoneella Lapinlahden sairaalassa, mutta enimmäkseen videoyhteydellä siellä, missä satuimme sillä hetkellä tahoillamme olemaan.

Kirjan tekemisen aikana tapasin ihmisiä eri yhteyksissä, ja kun he kysyivät minulta tämänhetkisistä töistäni, vastasin tekeväni päätoimisesti Olli Ahvenlahden elämäkerta. Jos keskustelukumppanit olivat vähänkään kuunnelleet suomalaista jazzia, he tiesivät heti, kuka on Olli Ahvenlahti. Monet kertoivat muistavansa hänet 1980-luvun tv-ohjelmista Vesa-Matti Loirin kanssa, toiset 1990-luvun euroviisujen kapellimestarina. Dj-klubimaailmassa Olli on ensisijaisesti tunnetuimman suomalaisen tanssijazzbiisin *Grandma's Rocking Chairin* tekijä.

Olli on tehnyt koko uransa ajan useita asioita rinnakkain. Vaikka hän tuli musiikkialalle jazzpianistina, hän ryhtyi jo varhaisessa vaiheessa työskentelemään muidenkin musiikkityylien parissa. Toisaalta hän ei jättänyt jazzia silloinkaan, kun muut työt työllistivät eniten. Pelkkä soittaminen ei riittänyt hänelle, joten myös hänen tuotantonsa säveltäjänä ja sovittajana on laaja, ja hän on kokenut paljon myös kapellimestarin roolissa. Pitkä ja monipuolinen ura musiikin parissa jatkuu edelleen.

Kaikki alkoi kuitenkin soittimesta, jonka Olli halusi myös elämäkertansa nimeksi. Oli kyse jazzklubeista, tv-ohjelmista, konserteista tai monista muista yhteyksistä, esiintyjätiedoissa on 1960-luvulta lähtien lukenut usein: Olli Ahvenlahti, piano.

Helsingin Lauttasaaressa elokuussa 2023

Mikko Mattlar

*Tuleva pianisti-säveltäjä-kapellimestari kolmevuotiaana
synnyinkaupunginosassaan Helsingin Kalliossa.*

LUKU 1

Andrejeffista Ahvenlahdeksi

Olli Ahvenlahdella on venäläisiä ja norjalaisia sukujuuria, mutta lapsuutensa ja nuoruutensa hän viettää Helsingin Kalliossa ja Herttoniemessä. Isä Igor työskentelee VR:n mainospäällikkönä ja kuuntelee vapaahetkinään kotona levyjä. Olohuoneesta kuuluu silloin kumman kiehtovaa musiikkia: jazzia.

— 1 —

Tämä tarina alkaa Venäjän Kostromasta Volgan sivujoen varrelta. Nykyään runsaan 250 000 asukkaan Kostroman kaupunki sijaitsee 350 kilometriä Moskovasta koilliseen Kostromajoen rannalla. Vuonna 1860 siellä teki lähtöä Suomeen Andrejeffin perhe, jonka jälkeläisistä osa otti myöhemmin nimekseen Ahvenlahti.

Viidenkymmenen kilometrin päässä Jaroslavlin kaupungissa asui samaan aikaan Matrosoffin perhe, jolla oli samanlaisia ajatuksia kuin Andrejeffeillä. Elettiin Venäjän autonomian aikaa eivätkä paikalliset elinolosuhteet olleet kovinkaan hyvät. Jaroslavlin seudulla alkoi kiertää huhuja, joiden mukaan omaisuuden pakkaaminen ja Suomeen lähteminen saattaisi olla kannattavaa. Täältä löytyisi yritteliäille ihmisille paremmat mahdollisuudet elämään.

Vaikka Andrejeffit ja Matrosoffit eivät vielä tuolloin tunteneet toisiaan, molemmat perheet alkoivat tahoillaan pohtia lähtemistä. Ensimmäisenä käytännöntekeihin ryhtyivät Andrejeffit. He tekivät päätöksen ja pakkasivat omaisuutensa hevoskyyteihin. Muuton vuodenajasta ei ole varmuutta, joten jälkipolvet eivät tiedä, vetivätkö hevoset rekiä vai vankku-reita. Matkaa Volgan sivujoen rannalta Helsinkiin tehtiin kuitenkin kolme viikkoa. Nykyisiä teitä pitkin välimatka on runsaat 1 200 kilometriä, saman verran kuin Helsingistä Utsjoelle. Rautateitä ei vielä ollut, joten matka oli tehtävä maantietä pitkin.

Andrejeffit saapuivat Helsinkiin vuonna 1860. Viisi vuotta myöhemmin Matrosoffit tulivat perässä. Kaupunkiin asetuttuaan molemmat

perheet ryhtyivät kauppiaksi. Kostromasta muuttanut Filipp Andrejeff (1845–1930) perusti oman kaupan ja leipomon nykyisen Ruotsin suurlähetystön taloon Presidentinlinnan viereen, Heidenstrauchin talon kivi-jalkaan osoitteeseen Pohjoisesplanadi 7 A. Nikolai Matrosoffin siirto-maatavarakauppa aloitti reilun 200 metrin päässä Unioninkatu 26:ssa Eteläesplanadin kulmassa.

Helsingin venäläisten piirit olivat pienet ja tiiviit, joten kauppiaina toimineet maanmiehet tutustuivat toisiinsa väistämättä. 1870-luvulla Helsinki oli vain reilun parinkymmenen tuhannen asukkaan pikkukaupunki, ja molemmilla kauppiasperheillä oli sama merkittävä asiakas, Helsingissä vaikuttanut Venäjän armeija.

Filipp Andrejeffin poika Aleksander (1882–1928) ja Nikolai Matrosoffin tytär Sofia (1896–1967) tutustuivat toisiinsa, alkoivat seurustella ja perustivat perheen. Heille 22. elokuuta 1920 syntynyt poika sai nimen Igor. Myöhemmin hänestä tuli Olli Ahvenlahden isä.

1870-luvulla pakattiin muuttokuormaa ja tehtiin lähtöä Suomeen Tistedalenin laaksossa Norjassa. Kolmekymppinen metsäteollisuusammattilainen Hans Petter Andersen (1844–1908) tuli työn perässä Kotkaan Hallan sahalle, joka oli norjalaisten rakennuttama ja omistama. Norjasta muutti samoihin aikoihin neljäkymmentä muutakin perhettä Suomeen rakentamaan sahateollisuutta. Näiden perheiden jälkeläisiin kuuluvat muun muassa presidentti Martti Ahtisaari sekä Harmony Sisters -laulu-yhtyeen muodostaneet Vera, Maire ja Raija Valtonen.

Kotkan norjalaiset olivat samanlainen tiivis yhteisö kuin Helsingin venäläiset. Hans Petter Andersen tutustui Kotkan Hallassa niin ikään Tistedalenissa syntyneeseen Wilhelmina Larseniin (1861–1936), jonka isä Johan oli saapunut Kotkaan sahanrakennustöiden perässä. Norjalaistaustaiset ensimmäisen polven kotkalaiset menivät naimisiin ja heille syntyi kuusi lasta. Vuonna 1908 perheen isä Hans Petter kuitenkin kuoli tapaturmaisesti työmaallaan Hallan sahalla. Leskeksi jäänyt Wilhelmina päätti muutamaa vuotta myöhemmin palata synnyinmaahansa, ja jotkut perheen lapsista lähtivät äitinsä mukaan. Andersenien vuonna 1885 syntynyt poika Arthur Frank jäi kuitenkin Kotkaan.

Frank Andersen löysi suomalaisen vaimon, häntä vuotta nuoremman Maria Vesterisen ja perusti perheen tämän kanssa. Andersenit kävivät välillä

Ollin äidinisän vanhemmat Hans Petter Andersen ja Wilhelmina Larsen kuuluivat Kotkan norjalaisiin.

asumassa Sortavalassa Frankin töiden takia, mutta sieltä he palasivat Kotkaan. Lapsia syntyi viisi, kunnes Maria vuonna 1934 kuoli enneaikaisesti. Frank jäi yksinhuoltajaksi ja avioitui myöhemmin uudelleen. Viiden lapsen sisarusarjan keskimmäinen Irja Andersen syntyi vuonna 1921. Vartuttuaan hän muutti Helsinkiin ja perusti perheen Igor Andrejffin kanssa. Tässä vaiheessa Igor oli jo suomentanut sukunimensä Ahvenlahdeksi.

Sekä Andrejffin että Matrosoffin suvut näkyivät keskeisesti Helsingin katukuvassa 1900-luvun alussa. Andrejffin kaupan mainoskyltti komeili Kauppatorin laidalla talon seinässä, Matrosoffin nimi isoilla kirjaimilla Eteläesplanadin ja Unioninkadun kulmassa. Venäläisemigranteille oli annettu oikeaa tietoa Suomessa odottaneista mahdollisuuksista, ja he ottivat oman paikkansa uudesta kotimaastaan. Igor Ahvenlahden äidinisälle Nikolai Matrosoffille myönnettiin myöhemmällä iällä kauppaneuvoksen arvonimi hänen toiminnastaan siirtomaatavaramyymälä N. Matrosoffin kaupan johdossa.

Ollin äidin vanhemmat Frank Artur Andersen ja Maria Vesterinen.

Andrejeffitkin menestyivät kauppiaina, mutta myös heidän leipomostaan tuli vuosien saatossa kuuluisa ja hyvämaineinen. Sen tuotteita myytiin Pohjoisesplanadin myymälässä ja viereisellä Kauppatorilla. Aleksander Andrejeffin perhe asui Kalliossa Kolmas linja 21:ssä puutalossa, jonka perheen pää omisti itse. Talon toinen kerros oli kokonaan Andrejeffin perheen käytössä. Puutalon sisäpuolelta sijaitti kaksi kolmikerroksista kivrakennusta, joita yhdisti suuri leipomosali. Näissä rakennuksissa toimi perheen leipomo.

Työntekijät leipoivat leipää helsinkiläisille, mutta huomattava asiakas oli myös Venäjän keisarillinen laivasto, joka vaikutti Helsingissä ennen Venäjän vallankumousta ja Suomen itsenäistymistä. Vallankumouksen alkaminen vuonna 1917 tarkoitti Andrejeffin leipomolle melko huomattavia taloudellisia tappioita, sillä laivasto poistui Helsingistä ja jätti joukon laskuja maksamatta. Aleksander Andrejeff menetti rahaa, mutta

asiakassuhteen seurauksena perheeseen jäi pellavaliinoja, joihin on kudottu teksti Russkij flot eli Venäjän laivasto.

Aleksanderin Igor-poika ei vallankumouksen ja Suomen itsenäistymisen aikaan ollut vielä syntynyt. Hänelle jäi käsitys, että liinat olivat Venäjän laivaston upseerin antama korvaus maksamatta jääneistä laskuista. Vaihtoehtoista korvausta oli mietittävä myös siksi, että rahan arvo romahti vallankumouksen yhteydessä.

Leivän lisäksi Andrejffin leipomom tärkeisiin myyntiartikkeleihin kuuluivat pääsiäisruoat pasha ja kulitsa. Ne kuuluivat leipomom suomenvenäläisten asiakkaiden pääsiäisperinteisiin niin keskeisesti, että tilaukset otettiin heiltä jo etukäteen. Pääsiäisen säät saivat Aleksanderin hermoilemaan. Jos juhlapyhät sattuivat myöhäiseen kevääseen ja yöt olivat jo lämpimiä, muotin avulla valmistetut pashat eivät pysyneet pystyssä. Niiden piti säilyä viileässä ennen kuin ne myytiin asiakkaille pääsiäislauantaina klo 12 jälkeen, kun Uspenskin katedraalin aamuliturgia oli loppunut. Leipomom tiloja ei vielä pystytty jäähdyttämään koneellisesti.

Vaikka Venäjän armeija jäi leipomolaskuistaan pystyyn Aleksanderille, hän pystyi hankkimaan perheelleen huvilan Espoon Soukanniemestä. Perheen lapset Igor ja Tamara viettivät siellä lapsuuden kesiiään 1920-luvulla. Helsingin keskustan ja Soukan välistä vajaan kahdenkymmenen kilometrin matkaa ei tuolloin päässyt autotietä, eivätkä autotkaan olleet vielä kovin yleisiä, joten matkat kesähuvilalle tehtiin veneellä. Nykulla-niminen huvila on edelleen olemassa samalla nimellä, mutta tänä päivänä taloon pääsee jo tietä pitkin. Andrejffien entisen huvilan katuosoite on Laituritie 12.

Kaksikerroksisen huvilan tornista näkyi Suinonsalmi, joka erottaa läheisen Suvisaariston mantereesta. Vesireitti Helsingistä Soukanniemeen kulki Kaivopuiston rannasta Lauttasaaren selän kautta Suinonsalmeen ja siitä huvilan rantaan. Igorin lapsuudessa elettiin kieltolain vuosia, ja Soukanlahdella oli piilossa runsaasti eri trokarien pirtutorpedoja. Lähimmät oli kätketty lähes Andrejffien huvilan kynnykselle. Meri antoi muitakin antimiaan, sillä lahdesta sai pyydystettyä isoja ahvenia, jos vain laski laiturilta siiman mereen. Lahdelta pystyi kalastamaan myös ankeriaita.

Myös Matrosoffeilla oli oma kesäpaikka merenrannalla Espoossa. Nikolai Matrosoff oli ostanut vuonna 1899 nykyisestä Nuottaniemestä

Ollin isoisän Aleksander Filippovitsh Andrejeffin siirtomaatavarakauppa Pohjoisesplanadi 7:ssä Helsingissä. Kaupan vieressä toimi teehuone ja ruokala Pobeda. HELSINGIN KAUPUNGINMUSEO

rantatontin, jolla sijaitsi huvilarakennus. Andrejeffien tavoin Matrosoffit kulkivat huvilalleen vesitse, koska Nuottaniemessä ei tuolloin ollut maanteitä. Vuosien 1914–15 tienoilla Nikolai siirretti vanhan huvilansa paikalle kaksikerroksisen mansardikattoisen hirsitalon Viipurin-Terijoen seudulta. Komeassa uudessa hirsihuvilassa oli näköalatorni ja sisällä lasimaalauksia. Nikolai luopui huvilastaan vuonna 1926, mutta monien vaiheiden jälkeen rakennus siirtyi Espoon kaupungille vuonna 1990. Huvila tunnetaan nykyään Villa Pentry -kesäravintolana.

Igor Andrejeff puhui lapsena kolmea kieltä. Perheen lastenhoitajalla Olgalla oli venäläiset juuret, mutta niistä huolimatta hän puhui ruotsia, josta tuli Igorin ja Olgan yhteinen kieli. Venäjää äidinkielenään puhuneet emigrantit oppivat usein helpommin ruotsin kielen kuin suomen, ja Igorin Sofia-äitikin pärjäsikin kodin ulkopuolisessa elämässä ruotsilla. Omien kavereidensa seurassa Igor puhui suomea ja perheenjäseniensä kanssa venäjää, jonka vanhemmat olivat hänelle opettaneet.

Andrejeffien venäläinen tausta näkyi myös ortodoksisissa perinteissä, jotka olivat perheelle tärkeitä. Oma seurakunta oli Venäjältä Helsinkiin tulleita maahanmuuttajia yhdistänyt tekijä ja heidän oma turvallinen yhteisönsä, joka huolehti jäsenistään henkisessä mielessä. Andrejeffit kävivät ortodoksisissa jumalanpalveluksissa Uspenskin katedraalissa ja Pyhän Kolminaisuuden kirkossa Kruununhaassa. Niissäkin käytettiin useita eri kieliä. Uspenskin katedraalin messut pidettiin kirkkoslaaviksi, Pyhän Kolminaisuuden kirkon kielet olivat suomi ja ruotsi.

Ortodoksinen seurakuntatoiminta oli erittäin tiivistä ja vilkasta, ja sen piiristä löytyi tehtäviä kaikille. Igor toimi lapsena jumalanpalveluksissa alttaripalvelijana eli kuoripoikana. Hän sai muun muassa kantaa piispan sauvaa tämän rukoillessa. Igorin vanhemmat Aleksander ja Sofia lauloivat kirkon katedraalikuorossa, samoin monet heidän sisaruksistaan. Aleksanderin kaunis bassoääni soolonumeroissa jäi Igorin mieleen. Lapsena Igor haaveili laulavansa vielä joskus kirkossa sooloja itsekin, mutta haave ei koskaan toteutunut, ja sen syihin palataan myöhemmin.

Andrejeffien perheessä tapahtui tragedia vuonna 1928, kun Aleksander-isä kuoli Igorin ollessa vasta kahdeksanvuotias. Yrittäjäys vaati veronsa ja isän sydän petti, vaikka hän ei ollut täyttänyt vielä viittäkymmentäkään. Sofia-vaimo jäi leskeksi vain 32-vuotiaana.

Ollin isoäidin isän, kauppaneuvos Nikolai Matrosoffin myymälä Helsingissä Eteläesplanadin ja Unioninkadun kulmassa. Ikkunassa erottuvat Kellogg's-murojen mainokset.

Miehensä kuoleman jälkeen Sofia päätyi purkamaan Kolmannen linjan puutalon ja rakennuttamaan sen tilalle kuusikerroksisen kivitalon, joka valmistui helmikuussa 1934. Rakentamista rahoittaakseen hän myi 1930-luvun alussa perheen Soukan-huvilan. Andrejffien perheen osoite pysyi samana, mutta he muuttivat puutalosta uuteen kivitaloon. Sofian rakennuttama kivitalo Kolmas linja 21:ssä on edelleen komeasti pystyssä uudempien kerrostalojen välissä.

Igor piti venäläisistä sukujuuristaan huolimatta itseään täysin suomalaisena. Hän oli syntynyt Helsingissä samoin kuin hänen hänen molemmat vanhempansa, ja hänen syntymäkotinsa oli Kalliossa. Vieraskielisten sukunimien suomentaminen oli yleistä 1930-luvulla, ja Igor päätti tehdä saman liikkeen vuonna 1941, kun hän oli upseerikoulutuksessa. Nimenmuutos ilmoitettiin muille julkisesti. Igor kutsuttiin rivin eteen, ja väepeli ilmoitti, että oppilas Andrejff on tästä päivästä alkaen oppilas Ahvenlahti. Kaikki opiskelutoverit eli aseveljet taputtivat. Igor osti myös Helsingin Sanomista rivi-ilmoituksen, jossa hän ilmoitti sukunimensä vaihtumisesta. Venäläistä etunimeään Igor ei kuitenkaan lähtenyt muuttamaan. Hän pysyi Igorina elämänsä loppuun asti.

Miksi Igor halusi suomentaa Andrejffin juuri Ahvenlahdeksi? Viittaako sukunimi Igorin lapsuusmuistoihin, kun Soukanniemen-huvilan edustan merenlahdelta sai nostettuja isoja ahvenia pelkästään laskemalla siima laiturilta veteen? Vaikka Igor muisteli vanhoilla päivillään elämäänsä Espoon kaupunginmuseon ja eri lehtien haastatteluissa, tähän kysymykseen ei löydy vastausta. Igor kertoi sukunsa historiasta ja nimenmuutoksensa syistä, mutta ei siitä, mikä sai hänet valitsemaan sukunimekseen Ahvenlahden. Nimen taustasta ei Ollikaan tiedä enempää. Ahvenlahti oli kuitenkin Igorin henkilökohtainen valinta, sillä Sofia-äiti ja Igorin sisko Tamara pitivät sukunimenään Andrejffin.

Kun Igorista oli tullut Ahvenlahti, hän suojausi heti uuden sukunimensä. Sofia-äiti kommentoi pojalleen, ettei edesmennyt Aleksander olisi milloinkaan antanut pojalleen lupaa suomentaa sukunimeä. Igor perusteli nimen vaihtamista olosuhteiden pakolla. Sotavuosina ei ollut helppoa kantaa venäläistä sukunimeä, ja rintamalle joutunut Igor kärsi tästä ehkä enemmän kuin siviiliin jääneet äiti ja sisko.

Venäläinen nimi oli Igorin mukaan jopa kauhistuksen ja suoranaisten vihan kohde Suomessa. Hän oli puhunut suomea lapsesta lähtien ja käynyt

*Helsingin Kruununhaassa sijaitsevan Pyhän Kolminaisuuden kirkon kuoro
toukokuussa 1915. Igor Ahvenlahden isä Aleksander Andrejeff keskirivissä
oikealla ja äidinisä Nikolai Matrosoff hänen vasemmalla puolellaan.*

HELSINGIN KAUPUNGINMUSEO

koulunsa Helsingin suomalaisessa yksityislyseossa. ”Koska minä Suomessa elän niin parasta kai elää maassa maan tavalla tai maasta pois. Tämä saneli sen”, hän kiteytti päätöksensä nimenmuutoksesta.

Asepalveluksensa Igor aloitti ikäluokkansa tavoin vuonna 1940. Suomi oli juuri käynyt talvisodan vihollisenaan Neuvostoliitto, jonka alueelta Igorin suku oli 80 vuotta aikaisemmin lähtenyt. Igor ajatteli Neuvostoliitosta samalla tavalla kuin suurin osa muistakin suomalaisista. Hän kuului Helsingin vahvaan venäläisyhteisöön, mutta sillä tai sen jäsenten juurilla ei ollut Neuvostoliiton kanssa mitään tekemistä. Andrejeffit ja Matrosoffit olivat lähteneet Venäjältä tsarinvallan aikana.

Aleksander ja Sofia Andrejeff sekä heidän pieni poikansa Igor, Ollin isä.

Sen jälkeen tuli vallankumous, rajat menivät kiinni ja Neuvostoliitto alkoi elää omaa, toisenlaista elämäänsä.

Kun jatkosota käynnistyi kesällä 1941, Igor joutui rintamalle 20-vuotiaana upseerina. Sodasta tuli hänelle dramaattinen, sillä Igor haavoittui seuraavana vuonna vaikeasti kaulaansa. Luoti meni kurkusta läpi ja vei häneltä äänen. Hoitokertoja sairaalassa kertyi toistakymmentä, kunnes kurkkuspesialistit ja professorit, isä ja poika Yrjö ja Otto Meurman saivat ommeltua Igorin äänihuulet kuntoon. Hänen äänensä palautui aikaisempaa käheämpänä, mutta mikä tärkeintä, palautui kuitenkin.

Vamma ei vapauttanut Igoria asevelvollisuudesta, joten hän palveli jatkosodan loppuun eli syksyyn 1944 asti päämajan yksiköissä lähinnä Itä-Karjalassa. Igor oli puolustusvoimille tärkeä mies erityisesti täydellisen venäjänkielentaitonsa takia. Kuntouduttuaan hän toimi tiedusteluosastossa, joka oli erikoistunut venäläisten vastavakoiluun. Osastossa siepattiin ja tulkittiin vihollisen viestejä.

Rauhan tultua Igor pääsi Helsingin kauppakorkeakouluun ja valmistui sieltä ekonomiksi kahdessa vuodessa. Sotavuosina hän oli myös tavannut tulevan vaimonsa Irjan, joka oli palvellut sodan aikana tähytyslottana

Igor ilmoitti sukunimensä vaihtumisesta Helsingin Sanomissa 7.6.1941.

Kotkassa. Irja tähysti Kotkan vesitornissa ja raportoi eteenpäin, jos taivaalla näkyi vihollisen pommikoneita. Myöhemmin hän siirtyi Kotkassa säälotaksi, jonka tehtäviin kuului sääkarttojen ja -ennusteiden laatiminen. Näitä tietoja hyödynsivät sekä ilmavoimat että tykistö.

Säälöttänä toimittuaan Irja siirtyi Helsinkiin Ilmatieteen laitokselle, jossa hän jatkoi säähavaintoihin liittyviä töitä. Laitos sijaitsi 1940-luvulla Tähtitorninmäellä. Sen lähistöllä toimi salainen Suomen armeijan vastavakoilutoimisto, jossa Igor selvitti venäläisiä koodeja. Irja ja Igor tapasivat toisensa Tähtitorninmäen maisemissa, mutta heistä ei tullut paria päivässä tai kahdessa eikä vielä viikoissakaan. Hitaamman puoleinen tutustuminen johti kuitenkin avioitumiseen vuonna 1948 Kotkan ortodoksisessa kirkossa. Irjalle oli tärkeää avioitua kotikaupungissaan, Igor puolestaan halusi saada ortodoksisen vihkimisen.

Nuoremparin ensimmäinen yhteinen koti löytyi Igorin perheen omistamasta talosta Kallion Kolmannelta linjalta. Lauantaina elokuun 6. päivänä 1949 syntyi heidän esikoisensa Olli Antero. Hän on syntyperäinen helsinkiläinen, jonka verenperintö tulee puoliksi Venäjältä, neljäsosaltaan Norjasta ja neljännekseltään Pielavedeltä Pohjois-Savosta.

— 2 —

Ollin lapsuusmuistot alkavat hänen synnyinkodistaan. Katuosoite Kolmas linja 21 käsitti hänen isoäitinsä Sofian rakennuttaman korkean kivitalon, jonka julkisivu on Kolmannen linjan puolella, sekä talon sisäpihalla olevan matalamman rakennuksen. Ollin lapsuudenkoti sijaitsi Kolmas linja 21:n C-rapussa, joka oli piharakennuksessa. Pihanpuoleinen talo koostui kahdesta erillisestä rakennuksesta ja niiden välissä kulkeneesta yhdyskäytävästä.

Piharakennuksen toisessa siivessä oli asuntoja. Käytävän toisella puolella toimi Igorin isän Aleksanderin aloittama leipomo, joka oli jo tuolloin myyty Mannala Oy:lle. Kaupan myötä Andrejffin leipomon nimi oli

Pianisti, kapellimestari, säveltäjä ja sovittaja Olli Ahvenlahti käy elämäkerrassaan läpi koko 1960-luvulta alkaneen uransa musiikin ja viihteen parissa.

Helsingissä kasvaneen Ollin elämänura alkoi muotoutua seitsemänvuotiaana, kun vanhemmat istuttivat hänet pianon ääreen. Tie vei jo nuorena soittajaksi pääkaupungin jazzklubeille ja Love Recordsin klassikkolevyille. Sooloalbumit tekivät Ollista palkitun jazzmuusikon, mutta hän halusi toimia musiikin kentällä laaja-alaisemmin.

Ollista tuli Vesa-Matti Loirin pitkäaikainen työpari ja Jean-Pierre Kuselan säestäjä Puppe. Pitkä ura television musiikkiohjelmissa huipentui virkaan Yleisradion kapellimestarina. Olli on esiintynyt jazzfestivaaleilla, johtanut orkestereita euroviisuissa ja tehnyt televisioon suosittuja musiikkiohjelmia.

Suomalaisen viihteen historiaa Ahvenlahti on seurannut aitiopaikalta ja tavannut kaikki alan keskeisimmät tekijät. Monet tarinat kerrotaan nyt ensimmäistä kertaa julkisesti.

Mikko Mattlar on kotimaisen musiikin historiaan erikoistunut toimittaja.
Olli Ahvenlahti, piano on hänen kuudes tietokirjansa ja toinen elämäkertansa.

9 789523 825734

KL 78.99
ISBN 978-952-382-573-4

DOCENDO
www.docendo.fi

Etukannen kuva: Petri Mulari
Kansi: Jarkko Lemetyinen / Katse Design